

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 469/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť V. L., B., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 164/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2010 doručená sťažnosť V. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 164/2010, ktorý nekoná o odvolaní v jeho právnej veci.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol od februára 2004 účastníkom konania ako navrhovateľ v 60. rade vedeného pôvodne na Okresnom súde Banská Bystrica a neskôr na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) *„o náhradu škodu za nesprávny úradný postup“*.

Okresný súd vo veci samej po piatich rokoch 10. júna 2009 rozhodol rozsudkom, proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie 10. augusta 2009.

O podanom odvolaní však krajský súd dosiaľ nerozhodol. Sťažovateľ namieta, že konanie pre krajským súdom je poznačené zbytočnými priet'ahmi, pretože doba *„viac ako jeden rok, je dostatočne dlhá na to, aby súd vo veci konal a vydal právoplatné rozhodnutie vo veci samej. Neprimeraná dĺžka konania pred súdom, oslabuje dôveru občanov na spravodlivé súdne konanie, verejné prerokovanie bez zbytočných priet'ahov a tým aj v celkový súdny systém.“*

Sťažovateľ tiež 6. septembra 2010 doručil predsedovi krajského súdu sťažnosť v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 7 Co 164/2010, ktorou sa *„domáhal odstránenia nedostatkov spôsobenými priet'ahmi v konaní“*.

Dňa 4. októbra 2010 podpredseda krajského súdu oznámil právnenému zástupcovi sťažovateľa, že jeho sťažnosť hodnotí ako nedôvodnú.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že doba od predloženia spisového materiálu krajskému súdu z okresného súdu (30. apríl 2010) do zaslania spisu ústavnému súdu (20. september 2010), *„čiže skoro pol roka, je dostatočne dlhá doba na to, aby Krajský súd v Bratislave vo veci konal, vydal právoplatné rozhodnutie a ukončil tak právny spor trvajúci už viac ako šesť rokov“*.

Na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol takto:

„1. Nekonanim Krajského súdu v Bratislave bolo porušené právo sťažovateľa V. L. ... zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje v konaní pod sp. zn. 7Co 164/2010 konať bez zbytočných prietáhov

3. V. L. ... priznáva finančné zadostučinenie v sume 3300 €..., ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť k jeho rukám v lehote do dvoch mesiacoch odo dňa právoplatnosti tohto nálezu,

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť V. L. trovy právneho zastúpenia v sume 254,88 €... na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Z. B., B. ..., do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti i navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ namieta zbytočné prietahy v konaní krajského súdu, ktorý nekonal o jeho odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu „*po dobu takmer pol roka od 30. apríla 2010 do 20. septembra 2010*“, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má k dispozícii podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovateľ neuviedol a ani ústavný súd ich nezistil.

Podľa ustáleného názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, I. ÚS 164/2010). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu

zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci, predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľ podal v septembri 2010 predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú jemu i ďalším sťažovateľom odpovedal podpredseda okresného súdu podaním sp. zn. Spr. 2200/10 z 29. septembra 2010.

Okrem iného v ňom uviedol:

„Potvrdzujem prevzatie Vašich sťažností zo dňa 03.09.2010, ktoré boli Krajskému súdu v Bratislave doručené dňa 06.09.2010, v ktorých sa sťažujete na prietahy v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Co 164/2010. Namietate, že od doby podania odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu dňa 10.08.2009 nebol Krajským súdom v Bratislave vykonaný žiaden úkon smerujúci k právoplatnému skončeniu predmetného konania.

Podľa ust. § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch..., sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov...

Podľa ust. § 64 ods. 1 zákona o súdoch, účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní..., a odstránenie zistených nedostatkov.

Podľa ust. § 64 ods. 2 zákona o súdoch, orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti...

Šetrením v predmetnej právnej veci som zistil, že Okresný súd Bratislava I vydal rozsudok č. k. 14C 302/2004-525 dňa 10. 06.2009. Odvolanie žalobcov v 1. až 124. rade bolo doručené súdu dňa 13.08.2009. Bolo ďalej zistené, že okresný súd zaslal predmetný spis Ústavnému súdu SR ako prílohu listu zo dňa 14.08.2009 Spr. 3624/09, pričom mu tento spis bol vrátený až dňa 10.02.2010. Dňa 11.02.2010 bol na okresnom súde daný pokyn na doručenie odvolania odporcom. Po vyjadrení sa odporcov k odvolaniu bola vec predložená Krajskému súdu v Bratislave dňa 30.04.2010 a bola jej pridelená sp. zn. 7Co 164/2010. V danej spojitosti Vám dávam na vedomie, že dňa 20.09.2010 bol súdny spis opätovne zaslaný na Ústavný súd SR na základe jeho žiadosti zo dňa 13. 09.2010 vo veci podanej ústavnej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti si Vám touto cestou dovoľujem oznámiť, že som v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Co 164/2010 nezistil prietahy zapríčinené súdom, a preto som Vaše sťažnosti na prietahy v konaní vyhodnotil ako nedôvodné...“

Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k názoru, že hoci sťažovateľ podal predtým, ako sa obrátil na ústavný súd (14. október 2010), sťažnosť na prietahy v konaní (6. september 2010), takéto využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľom aj so zreteľom na to, že odpoveď na jeho sťažnosť bola doručená právnenému zástupcovi iba 4. októbra 2010, nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený jeho nečinnosťou. Až pokračujúca nečinnosť krajského súdu by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť.

Ústavný súd tiež poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovanie vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03).

Ústavný súd na základe uvedeného preto sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 164/2010, odmietol ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na to, že podľa jeho názoru doterajšia namietaná dĺžka konania pred krajským súdom (iba 6 mesiacov) nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prieťahov v konaní v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Aj po prijatí veci na ďalšie konanie by ústavný súd nemohol zistiť žiadne prieťahy v konaní.

Toto rozhodnutie však nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom krajského súdu v nej dochádza k zbytočným prieťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť (obdobne I. ÚS 182/2010).

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2010